

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer dr. E.J. (Ernst) Kuipers
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum 20 april 2023

Betreft: Wijziging besluiten met opleidingseisen gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut

Geachte heer Kuipers,

Op 27 maart jl. is de internetconsultatie voor de wijziging van het Besluit gezondheidszorgpsycholoog en het Besluit psychotherapeut gestart. De consultatie loopt tot en met 23 april 2023.

De FGzPt is betrokken geweest bij de totstandkoming van de in consultatie gebrachte AMvB met als doel de voornoemde besluiten te wijzigen en ondersteunt de intentie van de wijzigingen van harte. De FGzPt heeft echter nog wel een aantal adviezen omtrent de concept AMvB`s:

- De FGzPt adviseert de Minister om in de AMvB's, dan wel in de toelichting daarop, tenminste op te nemen dat de nadere *invulling* van abstracte begrippen door het veld (veldnormen) wordt meegewogen bij een besluit tot aanwijzing van een opleidingsinstelling door de Minister. Mits die normen op zorgvuldige wijze en met voldoende draagvlak van de belanghebbende partijen tot stand zijn gekomen. Dit is vergelijkbaar met bijvoorbeeld de wijze waarop de tuchtrechter beoordeelt of een beroepsbeoefenaar bij het beroepsmatig handelen binnen de grenzen is gebleven van een redelijk bekwame beroepsuitoefening en daarbij rekening houdt met de stand van de wetenschap op het moment van het handelen en met de op dat moment door de beroepsgroep aanvaarde professionele norm of standaard. De governance rondom de opleidingen is hierop ingericht en de kwaliteit van de opleidingen wordt hierdoor beter bewaakt en bevorderd. Het meewegen van die nadere invulling door het veld sluit tevens aan bij het in 2014 uitgebrachte advies en de destijds daarover met het Ministerie van VWS gemaakte afspraken.
- De FGzPt adviseert de Minister om in de AMvB op te nemen dat een aangewezen opleidingsinstelling een samenwerking dient te hebben met een universiteit. Die samenwerking vormt ook nu in de praktijk een belangrijk criterium voor de borging van de kwaliteit en het (wetenschappelijke) niveau van de opleiding en alle thans aangewezen opleidingsinstellingen voldoen hieraan.

- Tenslotte adviseert de FGzPt de Minister om van de gelegenheid gebruik te maken om een aantal achterhaalde begrippen nu al te actualiseren. Zo dient het begrip doctoraalexamen te worden vervangen voor masterexamen en de verwijzing naar de inschrijving in het NIP-register van klinisch psychologen te vervallen.

Hieronder zal de FGzPt nader ingaan op de achtergrond van de hierboven genoemde governance-kwestie.

Totstandkoming governance rondom toezicht en regelgeving

Op verzoek van het Ministerie van VWS (MEVA/FIO-3153146) deed de door de veldpartijen ingestelde stuurgroep¹ Governance op 30 december 2014 een voorstel voor de totstandbrenging van onafhankelijk toezicht op de kwaliteit van de BIG-opleidingen en van scheiding van de functies regelgeving en toezicht. Dat voorstel ging uit van:

1. een College (het College Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog en Psychotherapeut; CSGP) dat -naast de wettelijke taken op grond van artikel 14 van de Wet BIG- tot taak heeft nadere invulling te geven aan de eisen waaraan de opleiding moet voldoen (zoals bij Amvb vastgelegd door het Ministerie van VWS), en;
2. een Registratiecommissie (de Commissie Registratie en Toezicht; CRT) die -naast de wettelijke taken op grond van artikel 14 van de Wet BIG- toezicht houdt op de naleving van de regelgeving door middel van de erkenning van hoofdopleiders, praktijkopleidingsinstellingen en het adviseren van de Minister van VWS over de aanwijzing van opleidingsinstellingen die een opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog of psychotherapeut verzorgen.

Op 24 juni 2015 verklaarden de opleidingsinstellingen² in te stemmen met de overdracht van de erkenning van hoofdopleiders en praktijkopleidingsinstellingen aan de CRT.

Bij uitbrenging van het voorstel van de stuurgroep Governance is de haalbaarheid ervan juridisch getoetst door de heer prof. dr. Hubben, hoogleraar gezondheidsrecht. De heer Hubben concludeerde destijds dat de governance juridisch uitvoerbaar was, maar dat een (beperkte) aanpassing van de AMvB's nodig is om een grondslag te creëren voor uitvoering van de taken.

Destijds stelde het Ministerie zich op het standpunt dat een formele borging van de taken via de AMvB's niet nodig was, omdat het veld zich reeds bereid had verklaard zich aan de governance te conformeren. Na de instemming van het Ministerie van VWS én de betrokken partijen met de voorgestelde inrichting van de governance is het veld overgegaan tot de implementatie van de nieuwe governance.

¹ De stuurgroep bestond uit vertegenwoordigers *namens* de relevante beroepsorganisaties, de brancheorganisaties en opleidingsinstellingen.

² Destijds waren alle aangewezen opleidingsinstelling verenigd in vLOGO.

Ontbreken formele borging taken in de AMvB

De governance rondom de opleidingen functioneert inmiddels al bijna acht jaar en heeft een positieve uitwerking gehad op de kwaliteit, inrichting en uniformiteit van de psychologische vervolgoopleidingen. Dat wordt door alle belanghebbende partijen in het veld bevestigd. Inmiddels blijkt echter het ontbreken van een goede juridische borging van de taken van de FGzPt ten aanzien van de opleidingen toch problematisch.

Met de voorgenomen wijziging van de Besluiten gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut wordt de onduidelijkheid over de adviestaak van de CRT in het kader van de aanwijzing van opleidingsinstelling weggenomen. De FGzPt ondersteunt die ontwikkeling vanzelfsprekend van harte. Het is immers een bestendinging van de afspraken die daarover al eerder met het veld waren gemaakt.

Een belangrijk doel van de (werking van de) governance is echter ook de verbetering van de kwaliteit, inrichting en uniformiteit van de opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog, diens specialismen en de opleiding tot psychotherapeut. Sinds de omvorming van de governance zijn daarin met en door het veld grote stappen gezet. Hoewel ook bij omvorming van de governance steeds is gesteld dat de Minister de primaire regelgevende instantie is, zijn in het kader van dat doel, naast een nadere invulling van bepalingen in de AMvB, gaandeweg ook aanvullende (veld)normen ontstaan, waaraan de betrokken partijen zich op grond van de gemaakte governance-afspraken conformeerden. Deze veldnormen zijn opgenomen in de besluiten van het CSGP.

Bij de aanwijzing van nieuwe opleidingsinstellingen worden die aanvullende veldnormen door het Ministerie niet meegewogen. Hierbij wordt door het Ministerie verwezen naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 januari 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:202). Hierin stelt de Afdeling dat doordat niet duidelijk is waar de advisering op grond van het Besluit ophoudt en de advisering op grond van de aanvullende regels begint, het advies niet in overeenstemming is met de vereiste zorgvuldigheid als bedoeld in artikel 3:2 van de Awb. In lijn met het oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak benadrukt het Ministerie in de nota van toelichting bij de Algemene Maatregel van Bestuur, dat de adviesaanvraag van de Minister expliciet betrekking heeft op een toets aan de eisen uit het Besluit gezondheidszorgpsycholoog en het Besluit psychotherapeut.

In aansluiting op de normen die in het veld zijn ontstaan en die gebruikelijk zijn op het gebied van het overige (medische) onderwijs zijn in de concept AMvB's nadere kwaliteitseisen aan de opleidingen en opleidingsinstellingen opgenomen. De FGzPt ziet de uitbreiding van de eisen als een stap in de goede richting maar is van mening dat er nog teveel onduidelijkheid zit in de invulling van de eisen.

Invulling abstracte begrippen

De FGzPt is het er mee eens dat de kwaliteitseisen in de opleidingsbesluiten de enige algemeen verbindende vereisten zijn voor de opleidingen tot gz-psycholoog en psychotherapeut. De voorliggende concept- AMvB's bevatten echter diverse abstracte bepalingen en begrippen die in de praktijk een nadere

invulling door het veld behoeven. Het gaat dan om begrippen zoals 'veilig leer- en werkklimaat', 'inhoudelijke en didactische deskundigheid van het docententeam', 'voldoende en deskundige begeleiding bij het praktisch onderwijs' en 'deugdelijke beoordeling, toetsing en examinering'. Zonder een nadere invulling daarvan is de beoordeling aan de kwaliteitseisen door onafhankelijke, deskundige vakgenoten (een visitatiepanel) gecompliceerd en weinig transparant. Het panel moet immers op inhoudelijke gronden kunnen beoordelen of aan dergelijke abstracte criteria voldaan is. Dat vereist een concretisering van de begrippen. In het kader van de rechtszekerheid is het bovendien van belang dat een opleidingsinstelling op voorhand weet op welke gronden het panel zal beoordelen.

De uitspraak van de Afdeling geeft hierin geen duidelijkheid. De Afdeling stelt dat de Minister advies bij de FGzPt mag inwinnen voor zover dat uitsluitend toeziet op de criteria die voortvloeien uit het Besluit. Tegelijkertijd stelt het Ministerie in de brief van 30 maart jl. (kenmerk: 3557001-1044439-MEVA) dat de kwaliteitseisen in de opleidingsbesluiten het kader vormen *waarbinnen* de CRT de Minister adviseert.

De vraag is dan of het besluit ruimte voor de CRT laat om een nadere 'invulling' van abstractere begrippen door het veld bij de beoordeling te betrekken en welke bronnen daarvoor gebruikt mogen worden.

We voeren over bovenstaande graag op korte termijn gesprek met u.

Aanvullend vragen wij uw aandacht voor het volgende: de FGzPt beheert sinds 2014 de opleidingsregisters voor de opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut en de specialismen klinisch psycholoog en klinisch neuropsycholoog en een Landelijk register van praktijkopleidingsinstellingen. Die beide registers zijn nauw met elkaar verweven omdat van elke opleiding ook wordt vastgelegd bij welke praktijkopleidingsinstellingen de opleiding wordt gevolgd.

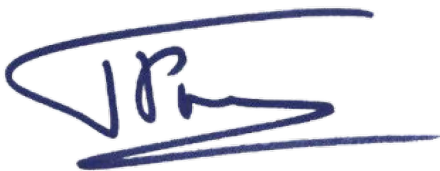
De volledigheid van deze registers werd op verschillende manieren geborgd. Volgens de Wet Marktordening gezondheidszorg (Wmg) en de Beleidsregel Beschikbaarheidsbijdrage (medische) vervolgoopleidingen komen opleidende zorgaanbieders in aanmerking voor een beschikbaarheidsbijdrage. Een opleidende zorgaanbieder is een zorgaanbieder die door de daartoe bevoegde instantie is erkend voor het verzorgen van een (deel van een) (medische) vervolgoopleiding. Tot voorkort werd er op grond van de daarover gemaakte afspraken van uitgegaan dat de CRT ook voor de opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut de daartoe bevoegde instantie was. De verplichting tot erkenning borgde de volledigheid van het register van praktijkinstellingen én indirect ook de registratie van opleidingen in het opleidingsregister omdat dat als voorwaarde voor erkenning was opgenomen.

Met de wijziging van de Wmg wordt de erkenning als voorwaarde vervangen voor een samenwerkingsovereenkomst tussen de opleidende zorgaanbieder en een opleidingsinstelling. Er zijn geen voorwaarden aan die samenwerkingsovereenkomst verbonden die inschrijving in de voornoemde registers verplicht maken. Ook in de AMvB is die verplichting niet opgenomen. Gelet op de meerwaarde

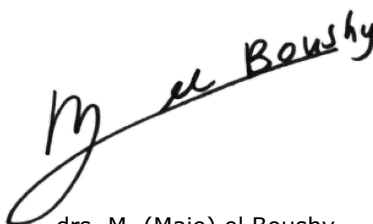
van volledige registergegevens en een centrale vastlegging daarvan onder andere voor de toewijzing van beschikbaarheidsbijdragen, en de verlening en vaststelling daarvan, en de capaciteitsramingen door het Capaciteitsorgaan, adviseert de FGzPt om in de AMvB of in de aanwijzingsbesluiten op te nemen dat aangewezen opleidingsinstellingen verplicht zijn om mee te werken aan de centrale registratie van deze gegevens.

Met vriendelijke groet,
het bestuur van de FGzPt

het CSGP

drs. A.T. (Tonnie) Prinsen-Reinders
voorzitter

drs. M. (Maie) el Boushy
voorzitter a.i.